

KATOLÍCKA SPOJENÁ ŠKOLA SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO

9. ROČNÍK ZÁKLADNEJ ŠKOLY

Zmysluplnosť

20

WWW.INKY.SK

DOMÁCA ÚLOHA

Máte už DEFINITÍVNE URČENÝ

Váš osobný

„KONCEPT JEŽKA“?

Dôkladné vypracovanie = ZNÁMKA!!!

DNES...

... si povieme niečo o
zmysluplnosti,
o rôznych úrovniach zmyslu v
našom konaní,
a niečo o syndróme
vyhorenia a jeho súvislosti so
zmyslom života a konania.

DEFINÍCIA

Pre naše potreby si zmysel
zdefinujeme takto:

**„Zmysel je cieľ a dôvod,
pre ktorý žijeme,
a/alebo robíme to, čo
robíme.“**

OTÁZKA:

PREČO

**je zmysel a zmysluplnosť
tak dôležitá?**

Rozumná odpoveď = 1 dnešný kredit

ZMYSLUPLNOSŤ JE ZÁKLADOM...

„Obdobie prelomu milénií začína i v našom stredoeurópskom regióne odrážať tragickú masovú triádu, známú ako „depresia – narkománia – agresia“, ktorej základom je podľa Viktora E. Frankla (1997) existenciálne vákuum a strata zmyslu života. Existenciálna frustrácia postihuje ľudí mnohých súčasných kultúr a je charakterizovaná prežívaním prázdnoty a nezmyselnosti, nudou, apatiou, ale aj sklamaniami zo straty hodnôt...“

(Eva Naništová, Trnavská univerzita)

Je jedno, či ide o jednotlivca, alebo o spoločnosť ako takú – strata zmyslu a zmysluplnosti vedie spoľahlivo k rozkladu, nešťastiu a nakoniec k zániku.

ZMYSLUPLNOSŤ JE ZÁKLADOM...

„Obdobie prelomu milénií začína
i v našom stredoeurópskom

regióne

masovú

„depres

agresia

podľa V

existenc

zmyslu z

frustrác

mnohýc

charakt

prázdno

nudou,

sklamaniami zo straty hodnôt...“

(Eva Naništová, Trnavská univerzita)

Je jedno, či ide o

jednotlivca alebo

„Človek nie je stavaný na to, aby bol zameraný na seba. Prílišná sebarealizácia je slepá ulička. K šťastiu sa ide naokolo, cez druhých. ... Človek nie je stavaný na to, aby bol zameraný na seba. ... **Podstata ľudskej existencie spočíva v sebatranscendencii.** Byť človekom znamená už vždy byť zameraný a namierený na niečo alebo niekoho, byť oddaný dielu, ktorému sa človek venuje, človeku, ktorého miluje, Bohu, ktorému slúži.“

(Viktor Emil Frankl)

a nakoniec k
zániku.

SYNDRÓM VYHORENIA

ČO TO JE?

Druh stresu a emocionálnej únavy, frustrácie a vyčerpania, ku ktorému dochádza v dôsledku toho, že sled určitých udalostí týkajúcich sa vzťahov, poslania, životného štýlu alebo zamestnania dotyčného jedinca neprinesie očakávané výsledky (Křivohlavý, 1998)

Výsledkom je „zhroucení, pocity bezmoci a beznaděje, ztráty iluzí, negativních postojů k práci, k lidem v zaměstnání i k životu jako celku.“

Základným dôvodom tohto stavu je **STRATA ZMYSLU**:

„Kořen burnout spočívá v naší existenciální potřebě věřit, že náš život je smysluplný, že věci, které děláme, jsou nějak užitečné, důležité, ba dokonce v určitém smyslu „hrdinné“. ... Všichni lidé potřebují cítit se hrdiny. Potřebují vidět, že jejich život je důležitý, v širším než jen zcela úzkém osobním měřítku (až třeba v kosmickém pojetí). Potřebují se spojovat s něčím, co je větší, než jsou oni - co je přesahuje (viz potřebu transcendence, přesahu vlastního života). Když zjistí, že selhali, vyhoří. Burnout je tak často důsledkem selhání při hledání smyslu života.““

(Ayal Pines a Elliot Aronson)

**... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?**

OTÁZKA:

Vedeli by ste uviesť nejaké
príklady na

TRANSCENDENTNÝ ZMYSEL
(hoci aj Vášho) ŽIVOTA?

Prečo si myslíte, že práve oni sú
„transcendentné“?

Aké podmienky musí čokoľvek
spĺňať, aby to bolo
„transcendentné“?

Rozumná odpoveď = 1 dnešný kredit

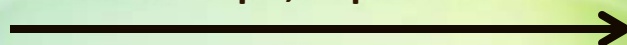
TRANSCENDENTNÉ, ČIŽE...

1) Zmysel čohokoľvek sa vždy nachádza **mimo** danej veci (osoby), nikdy nie vo vnútri!

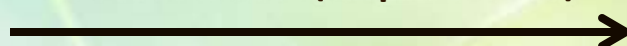
Vonkajším prejavom zmysluplnosti je tak **UŽITOČNOSŤ**:

Peniaze majú zmysel, ka sa za ne dá niečo kúpiť, napríklad auto.

Auto má zmysel vtedy, ak slúži na vozenie ľudí (resp. nákladu)

Opakom zmysluplnosti je **SAMOUČELNOSŤ**: niečo tu je len samo pre seba, uzatvorené do seba. Navonok sa to javí ako **NEUZITOČNOSŤ, ZBYTOČNOSŤ**.

TRANSCENDENTNÉ, ČIŽE...

2) Opravdivý zmysel by súčasne mal byť „nad“, mal by stelesňovať niečo vyššie.

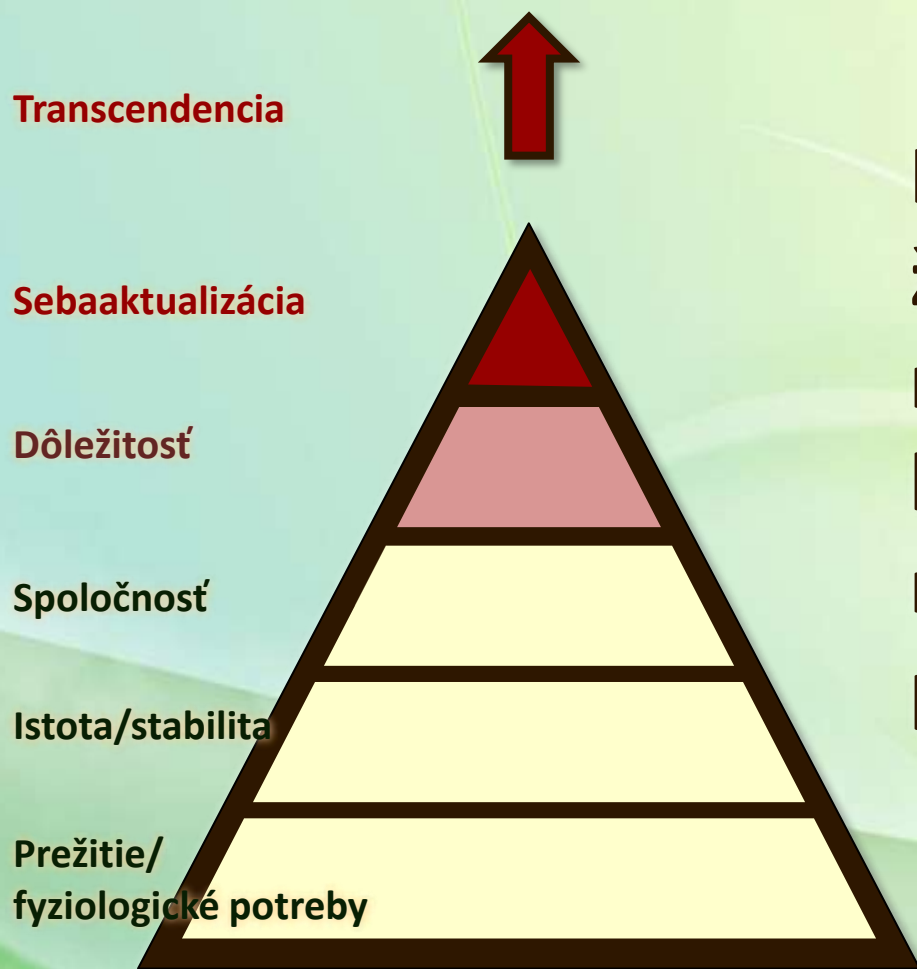
AUTO je viac, než PENIAZE, čiže kúsky papieru, ktoré sami v sebe nemajú žiadnu užitočnosť, nič nedokážu, dajú sa len za niečo vymeniť...

AUTO samo by ale bolo len zbytočnou kopou železa, ak by neslúžilo ĽUĎOM, ktorí sú zase viac, než auto.

Bolo by asi bláznivé a nezmyselné, aby sme obetovali život rodiny kvôli autu;
alebo aby sme obetovali auto kvôli záchrane bankoviek, za ktoré by sme si nemohli nič kúpiť, ani ich za nič vymeniť (lebo sú už napríklad neplatné).

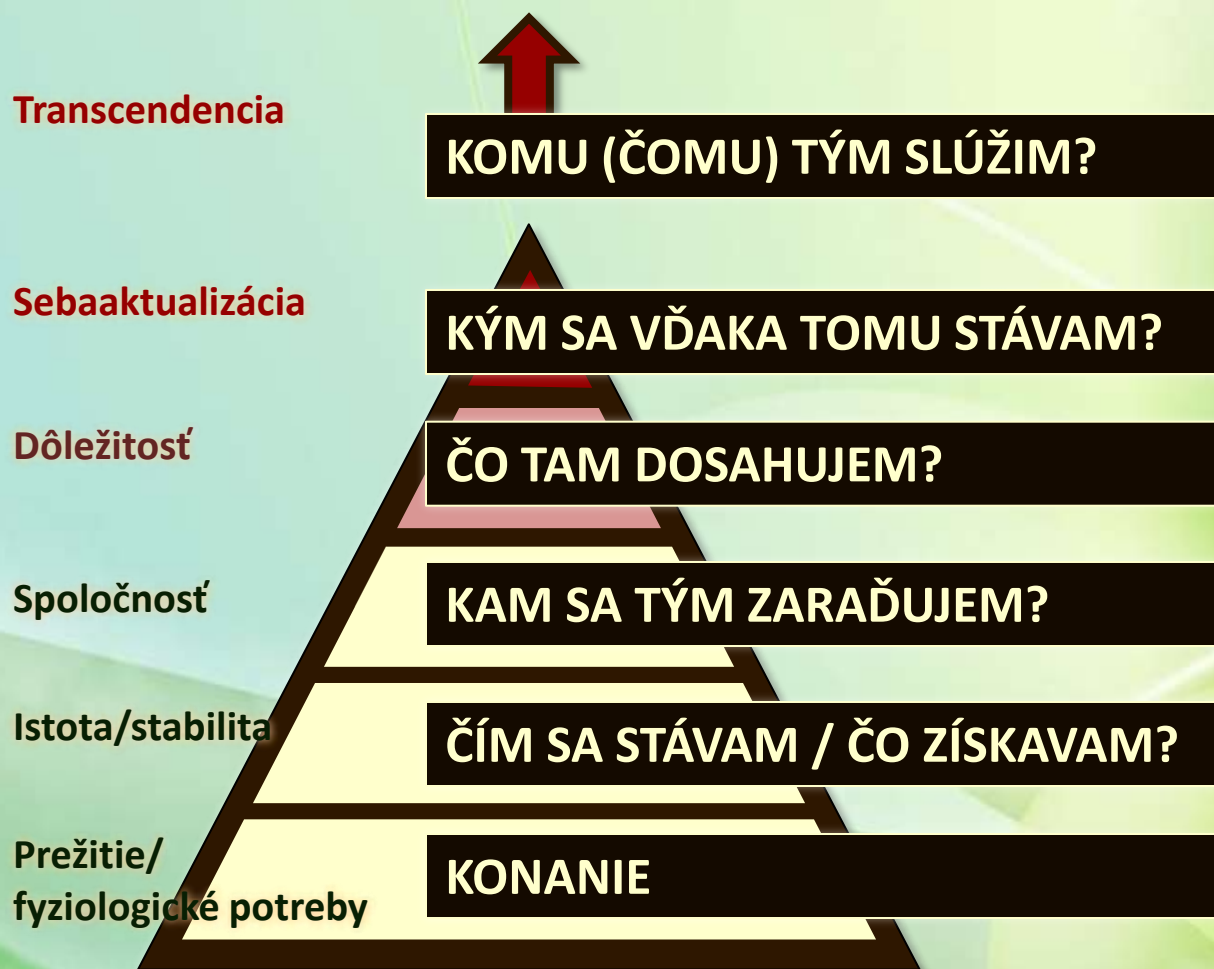
TRANSCENDENTNÉ, ČIŽE...

Každá vec v našom živote by v podstate mala mať svoj bezprostredný zmysel na vyššej úrovni pyramídy.

premietnuté na pyramídu...

TRANSCENDENTNÉ, ČIŽE...

Pre našu
dnešnú
potrebu si
pyramídu
trochu
prispôsobíme
a doplníme.

premietnuté na pyramídu...

TRANSCENDENTNÉ, ČIŽE...

Transcendencia

KOMU (ČOMU) TÝM SLÚŽIM?

???

Sebaaktualizácia

KÝM SA VĎAKA TOMU STÁVAM?

Najlepším kulturistom na svete!

Dôležitosť

ČO TAM DOSAHUJEM?

Víťazstvá, postavenie, slávu,...

Spoločnosť

KAM SA TÝM ZARAĐUJEM?

Medzi športovcov – kulturistov

Istota/stabilita

ČÍM SA STÁVAM / ČO ZÍSKAVAM?

Svalnatú postavu.

Prežitie/
fyziológické potreby

KONANIE

Tvrdo trénujem.

napríklad Arnold Schwarzenegger

... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?

Transcendencia

KOMU (ČOMU) TÝM SLUŽIM?

???

Sebaaktualizácia

KÝM SA VĎAKA TOMU STÁVAM?

Najlepším kulturistom na svete!

Dôležitosť

ČO TAM DOSAHUJEM?

Víťazstvá, postavenie, slávu,...

Spoločnosť

KAM SA TÝM ZARAĐUJEM?

Medzi športovcov – kulturistov

Istota/stabilita

ČÍM SA STÁVAM / ČO ZÍSKAVAM?

Svalnatú postavu.

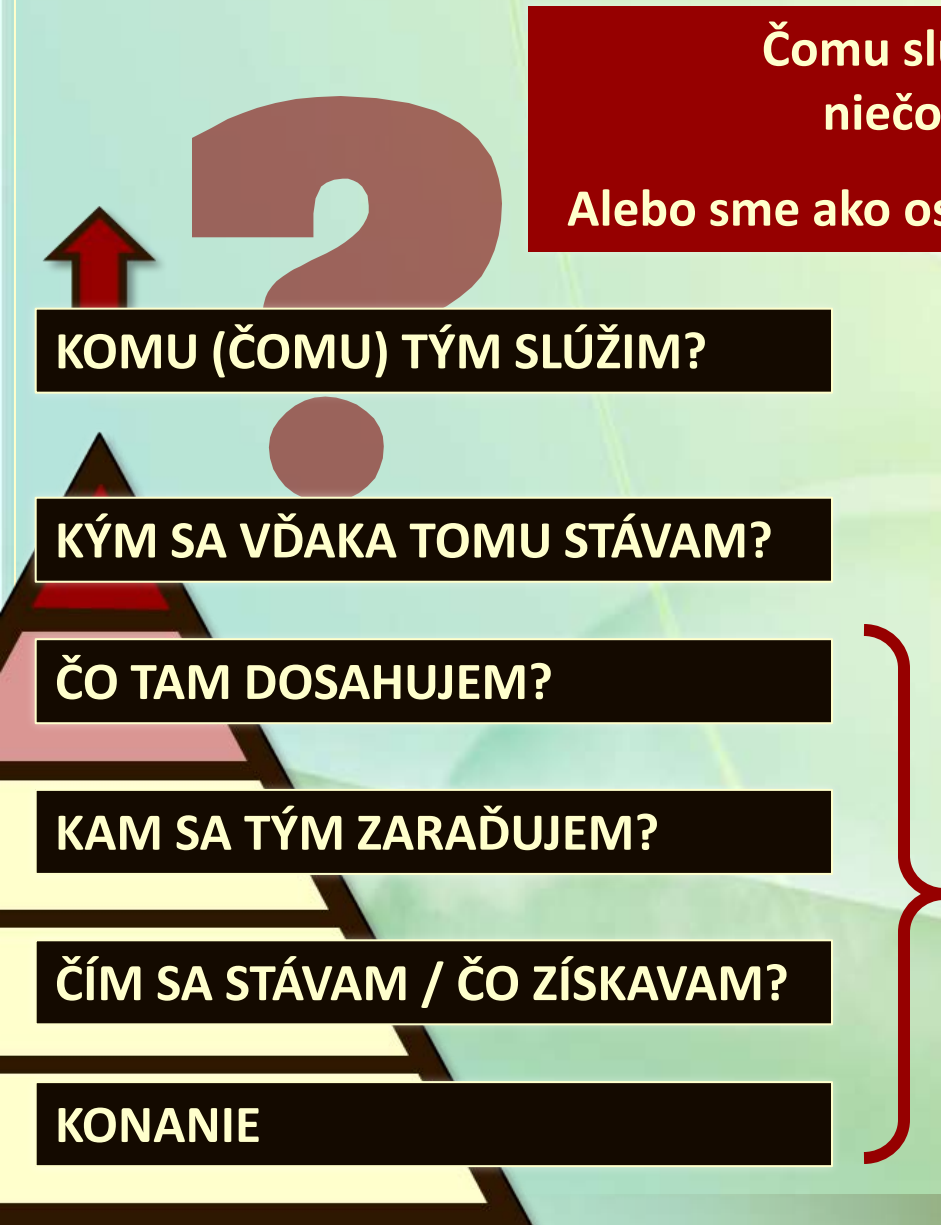
Prežitie/
fyziológické potreby

KONANIE

Tvrdo trénujem.

TRANSCENDENTNÝ CIEĽ ČLOVEKA

Čomu slúži náš vlastný život, my samotní? Slúžime niečomu? Máme nejaký zmysel? Sme užitoční? Alebo sme ako osoby bezzmyselní, samoučelní, zbytoční...?

KOMU (ČOMU) TÝM SLÚŽIM?

KÝM SA VĎAKA TOMU STÁVAM?

ČO TAM DOSAHUJEM?

KAM SA TÝM ZARAĐUJEM?

ČÍM SA STÁVAM / ČO ZÍSKAVAM?

KONANIE

Sebaaktualizácia slúži nášmu životu a šťastiu a v tom je jej zmysel.

Tieto úrovne **vytvárajú predpoklady** (istota, zdravie, osobné kvality,...)

a **dodávajú nám odvahu** (napr. cez úspechy na úrovni dôležitosti)

k tomu, aby sme sa odvážili ísť až na úroveň sebaaktualizácie – a **v tom je ich zmysel.**

OTÁZKA:

BOLI vaše PRÍKLADY

**TRANSCENDENTNÉHO
ZMYSLU ŽIVOTA**

NAOZAJ TRANSCENDENTNÉ?

V čom spĺňali **požiadavky**:

- **mimo** človeka;
- **presahujúce** človeka, väčšie ako on sám?

Rozumná odpoveď = 1 dnešný kredit

OTÁZKA:

Existuje niečo, čomu by sme mohli **slúžiť**?

Väčšie, ako my, väčšie, ako náš život?

Hodné toho, aby sme tomu **slúžili**, aby
sme pre to s hrdosťou **žili** a dokonca s
radosťou za to **zomreli**?

Napadá Vás niečo?

Rozumná odpoveď = 1 dnešný kredit

JEDINÝ SKUTOČNÝ KANDIDÁT...

V skutočnosti existuje len **jediná „vec“**, ktorá je v plnom zmysle **slova väčšia, než človek**, než ľudstvo celé – a tou je...:

KOMU (ČOMU) TÝM SLÚŽIM?

KÝM SA VĎAKA TOMU STÁVAM?

ČO TAM DOSAHUJEM?

KAM SA TÝM ZARAĐUJEM?

ČÍM SA STÁVAM / ČO ZÍSKAVAM?

KONANIE

BOH

... nie nejaká „viera“;

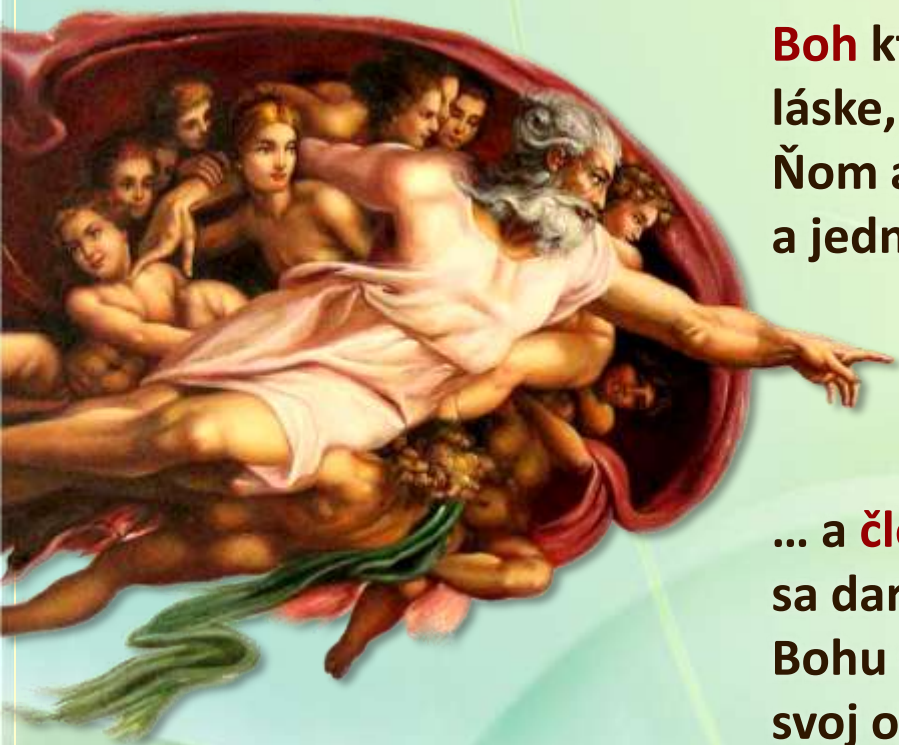
... nie „náboženstvo“;

... nie „rituály“;

ALE
OPRAVDIVÝ
ŽIVÝ BOH.

PLNOŠŤ ŽIVOTA...

Boh ktorý sa celý a úplne daruje človekovi v láske, zomiera za neho, volá ho, aby žil s Ním, v Ňom a to, čo On v akte dokonalého zdieľania sa a jednoty v láske...

... a **človek** v láske rovnako sa darujúci Bohu, slúžiaci Bohu a nachádzajúci v Bohu svoj opravdivý zmysel celého svojho života, samého seba!

Boh jediný je dostatočne veľký a súčasne dostatočne hodný toho, aby Mu človek opravdivo a úplne zasvätil svoj život, seba samého – a tak v Ňom aj sám našiel svoj zmysel a svoje naplnenie!

PLNOŠŤ ŽIVOTA...

- 1) Boh ako dokonalý „presahujúci zmysel“
- 2) Nebo ako večný „stav prúdenia“ v Bohu už tu na zemi (a ešte viac po smrti)
- 3) Svätosť ako rast k dokonalosti (sebaaktualizácia)

RECEPT NA PLNÝ ŽIVOT

- 1) PRESAHUJÚCI ZMYSEL
(= transcendencia)
- 2) STAV PRÚDENIA
- 3) RAST K DOKONALOSTI
(= sebaaktualizácia)
- 4) VEDOMIE SPRÁVNOSTI
- 5) AUTOTELICKÁ
OSOBNOSŤ
- 6) ZDIEĽANIE
- 7) „OSTRENIE PÍLY“

4) Súlad s Bohom a láska k Bohu a ľuďom ako najvyššie možné „vedomie správnosti“

5) Nezávislosť na svete, pretože sme slobodní vďaka „závislosti lásky“ s Bohom

6) Cirkev ako zdieľanie

Z pohľadu modernej vedy predstavuje život s Bohom ten najlepší možný spôsob života!

= „NEBO“

„Nebo nie je miesto kdesi vo vesmíre. Je to stav večnosti. Nebo je tam, kde sa uskutočňuje Božia vôľa bez najmenšieho odporu. Nebo je aj vtedy, keď život dosiahne najvyššiu intenzitu a blaženosť.“

(YUCAT 52)

1) Boh ako dokonalý „presahujúci zmysel“

2) Nebo ako večný „stav prúdenia“ v Bohu už tu na zemi (a ešte viac po smrti)

3) Svätosť ako rast k dokonalosti (sebaaktualizácia)

RECEPT NA PLNÝ ŽIVOT

- 1) PRESAHUJÚCI ZMYSEL
(= transcendencia)
- 2) STAV PRÚDENIA
- 3) RAST K DOKONALOSTI
(= sebaaktualizácia)
- 4) VEDOMIE SPRÁVNOSTI
- 5) AUTOTELICKÁ OSOBNOSŤ
- 6) ZDIEĽANIE
- 7) „OSTRENIE PÍLY“

4) Súlad s Bohom a láska k Bohu a ľuďom ako najvyššie možné „vedomie správnosti“

5) Nezávislosť na svete, pretože sme slobodní vďaka „závislosti lásky“ s Bohom

6) Cirkev ako zdieľanie

Z pohľadu modernej vedy predstavuje život s Bohom ten najlepší možný spôsob života!

BEZ BOHA...

... sa stráca ten najdôležitejší
zmysel v našom živote:

- zmysel samotného nášho **JA**,
- zmysel samotného **života**,
ktorý žijeme!

Nejaký čas tomu môžeme
vzdorovať rôznymi únikmi
(zábava,...), nádejami („raz už
konečne bude lepšie!“, a
pod....

... ale **nakoniec** nás táto
bezzmyselnosť **DOSTIHNE**.

A **keď** sa tak stane, hovoríme
tomu v kresťanstve...:

PEKLO

BEZ BOHA...

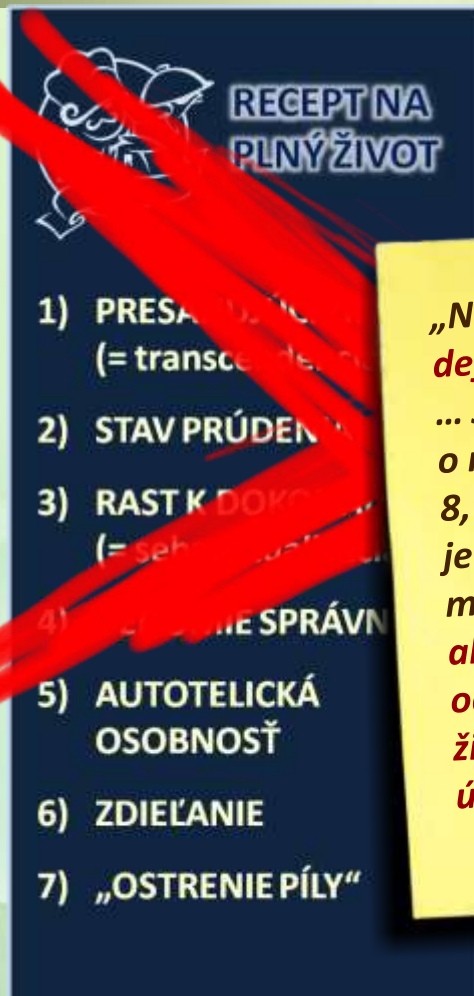
... sa stráca ten najdôležitejší zmysel v našom živote:

- zmysel samotného nášho **JA**,
- zmysel samotného **života**, ktorý žijeme!

Nejaký čas tomu môžeme vzdorovať rôznymi únikmi (zábava,...), nádejami („raz už konečne bude lepšie!“, a pod....

... ale nakoniec nás táto bezzmyselnosť DOSTIHNE.

A keď sa tak stane, hovoríme tomu v kresťanstve...:

„Naša viera nazýva „peklo“ stav definitívneho odlúčenia od Boha. ... Ježiš, ktorý pozná peko, hovorí o ňom ako o najhlbšej „tme“ (Mt 8, 12). Povedané našim jazykom, je skôr studené ako horúce. V mrazivej skutočnosti tušíme stav absolútnej strnulosti a beznádejnej odlúčenosti od všetkého, čo by v živote mohlo priniesť pomoc, úľavu, radosť a útechu.“

(YUCAT 53)

PEKLO

**... nejaké otázky,
poznámky,
postrehy,
pripomienky?**

ZHRNUTIE

Na to, **aby bol celý náš život zmysluplný** a tým aj naplnený, potrebujeme nájsť **zmyseľ**, ktorý je **väčší** ako my a ktorý je **mimo** nás.

Jediným zmyslom, ktorý to opravdivo na 100% spĺňa, je **ŽIVÝ BOH** (nezamieňať s „vierou“, „náboženstvom“, „svetonázorom“ a pod.)

Z hľadiska poznatkov, ktoré dnes máme, je život s Bohom a na Bohu založený tým **najlepším, najblaženejším a najplnším možným.**

V kresťanstve tomuto spôsobu života hovoríme **NEBO.**

Opaku – nenaplnenému životu bez Boha – potom hovoríme **PEKLO.**

DOMÁCA ÚLOHA

NAPÍŠTE do zošita krátku esej
(aspoň 20 viet), v ktorej zhodnotíte,
nakoľko Vaše doterajšie
kresťanstvo spĺňa túto úlohu byť
prostriedkom najplnšieho možného
života s opravdivým Živým Bohom!

Kvalitné vypracovanie = 1 kredit

KATOLÍCKA SPOJENÁ ŠKOLA SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO

9. ROČNÍK ZÁKLADNEJ ŠKOLY

KONIEC

WWW.INKY.SK